

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: NR-26S/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4021200133
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Monika Hrašnová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2023:4021200133.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Moniky Hrašnovej a sudkýň JUDr. Ingridy Hudecovej (sudkyňa spravodajkyňa) a JUDr. Michaely Machovej, Ph.D., v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX C. XXX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, Mierové nám. 1, 019 17 Ilava, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Nitra, Štefánikova trieda 26, 949 03 Nitra, IČO: 30 798 841, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaNR/3871/2020, ČRZ 58628/2020 zo dňa 20.05.2020, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Žalovanému právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

I.
Správna žaloba

1. Všeobecnou správnu žalobou podanou dňa 05.06.2020 na Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti viacerých rozhodnutí žalovaného, okrem iných aj rozhodnutia č. KaNR/3871/2020, ČRZ 58628/2020 zo dňa 20.05.2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), ktorým žalovaný podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) odňal poskytovanie právnej pomoci žalobcovi v konaní vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 5C/46/2011. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 25.05.2020 s tým, že proti nemu nie je možné podať opravný prostriedok.

2. V rámci odôvodnenia žaloby žalobca uviedol, že žalovaný mu právnu pomoc odňal z dôvodu priznania odškodnenia rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky („ÚS SR“), a to v sume cca 40 000 Eur, ako i z dôvodu, že si hmotnú núdzu spôsobil sám. Žalobca súhlasil s tým, že odškodnenia boli priznané, avšak boli vyplatené priamo oprávneným osobám, nie jemu, či už dobrovoľnou úhradou alebo exekúciami, keďže má pohľadávky vo výške cca 60 000 Eur. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky (bez ich bližšej špecifikácie), podľa ktorých ak zadlžená osoba získa majetok a výška tohto majetku neprevyšuje výšku dlhov, tak majetok de facto nezíska, ale získa len možnosť zníženia dlhu. Majetok získa, až keď splatí všetky dlhy, čo platí aj pre žalobcu, ktorý z priznaných súm „nevidel ani jediné Euro“. Dodal, že hmotnú núdzu si nezavinil sám, ako to bez akýchkoľvek dôkazov tvrdí žalovaný. Do „dlhovej špirály“ sa dostal v roku 2001, keď mu bolo ukradnutých vyše 13 miliónov a žaloba v tejto

veci nie je rozhodnutá ani po vyše 17 rokoch. Navyše aj v prípade, ak by si hmotnú núdzu zavinil sám, nejde v zmysle rozhodovacej praxe súdov o zákonný dôvod na nepriznanie, resp. odňatie právnej pomoci. Žalovaný argumentuje rozhodnutiami súdov, pričom zatajil, že v ďalších veciach súdy vyniesli úplne opačné rozhodnutia, resp. že sa bude rozhodovať nanovo, a ignoruje skutočnosť, že napriek priznaným odškodneniam je žalobca stále osobou v hmotnej núdzi a má právo na právnu pomoc, o čom rozhodol aj ÚS SR pod č. k. III. ÚS 118/2020-47, ktoré rozhodnutie treba rešpektovať. Žalobca zároveň namietal, že žalovaný nerešpektoval zákonom stanovenú lehotu na posudzovanie hmotnej núdze, ktorá je posledných 12 mesiacov, ale posudzoval dobu až 10 rokov. Doplnil, že jeho príjem je 100 Eur mesačne, z čoho dostáva len cca 10 Eur, pričom na jeho účet neprišlo jediné Euro z priznaného odškodnenia, teda výdavky nemá z čoho platiť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec žalovanému vrátil na ďalšie konanie.

II.

Stručný priebeh administratívneho konania

3. Na základe žiadosti žalobcu zo dňa 06.06.2019 bol rozhodnutím žalovaného č. KaNR/20492/2019, ČRZ 127183/2019 z 27.08.2019, právoplatným 04.09.2019, žalobcovi priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v konaní vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 5S/46/2011 a určený na zastupovanie advokát JUDr. Ing. Peter Ošváth Phd. B.. Žalovaný predmetný nárok žalobcovi priznal podľa § 10 ods. 5, § 6, § 5b ods. 1, ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., teda z dôvodu, že jeho majetkové pomery v posudzovanom období preukázali splnenie podmienky materiálnej núdze podľa § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 327/2005 Z. z. a priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci bez jeho finančnej účasti. Základom pre posúdenie majetkových pomerov žalobcu bolo vyhodnotenie príjmovej a majetkovej situácie za posudzované obdobie december 2018 až máj 2019 a jún 2019, keďže z predložených dokladov z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava bolo zistené, že príjem žalobcu nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima.

4. Dňa 20.05.2020 žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie. V jeho odôvodnení uviedol, že zo spisových materiálov u neho vedených ohľadom žiadostí o poskytnutie právnej pomoci vyplynuli ďalšie dôležité skutočnosti ohľadom majetkových pomerov žalobcu (konania č. KaNR/29399/2019, KaNR/21327/2019, KaNR/32731/2019), ktoré podľa žalovaného mohli mať vplyv na rozhodovanie o trvaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, pričom boli zistené nasledujúce skutočnosti:

- v rámci konania č. KaNR/29399/2019 bola žalovanému doručená odpoveď ÚS SR, podľa ktorej v roku 2019 bolo žalobcovi priznané finančné zadostučinenie dvoma nálezmi ÚS SR (z roku 2018, 2019) spolu vo výške 4 500 Eur,

- v rámci konania č. KaNR/29399/2019 bola žalovanému doručená odpoveď Okresného súdu Piešťany, podľa ktorej žalobcovi bolo šiestimi nálezmi ÚS SR (z roku 2017, 2018) priznané finančné zadostučinenie spolu vo výške 10 000 Eur,

- v rámci konania č. KaNR/21327/2019 bola žalovanému doručená zo strany Okresného súdu Piešťany fotokópia žaloby sp. zn. 15C/60/2019, z ktorej vyplýva, že žalobca si zmluvne dohodol obstaranie (zakúpenie) zájazdu pre svojho otca ako dar k životnému jubileu v sume 2 300 Eur,

- v rámci konania č. KaNR/32731/2019 bola žalovanému doručená odpoveď ÚS SR, podľa ktorej ÚS SR nevyhovelo žiadosti žalobcu o ustanovenie právneho zástupcu z dôvodu, že jeho majetkové pomery neodôvodňujú ustanovenie advokáta s poukazom na nálezy ÚS SR (z roku 2014, 2015, 2016, 2017, 2018), v rámci ktorých bolo žalobcovi priznané od roku 2015 finančné zadostučinenie vo výške 19 000 Eur, a na priznanú náhradu nemajetkovej ujmy pred ESLP od roku 2016 v sume 12 300 Eur a v skoršom období v sume 22 600 Eur,

- rozhodnutím Okresného súdu Trenčín č. k. 15C/113/2013-102 zo dňa 30.03.2016, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/280/2016-115 zo dňa 29.11.2016, došlo k odňatiu oslobodenia od súdnych poplatkov u žalobcu z dôvodu, že jeho majetkové a sociálne pomery oslobodenie neodôvodňujú.

5. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia poukázal na viaceré vyjadrenia žalobcu k predmetnej veci, ktoré vyhodnotil ako irelevantné alebo nedôvodné, pričom žalobcovi vytkol, že svoje tvrdenia ohľadom dobrovoľne splácaných pohľadávok, exekúcií či akýchkoľvek zrážok alebo splátok z prijatých finančných prostriedkov nedoložil. Žalovaný, vychádzajúc z výpisu z Centrálného registra exekúcií, zistil, že voči žalobcovi sú skutočne vedené exekučné konania od roku 2008, avšak napriek tvrdeniam žalobcu o dobrovoľných úhradách tieto exekúcie neboli uhradené. Žalobca podľa žalovaného neuviedol ani to,

akým spôsobom a v akej výške mu boli finančné úhrady od povinných súdov poskytnuté, a z jeho vyjadrení podľa žalovaného vyplýva, že boli vyplatené na účet inej osoby a žalobca má vedomosť o pohyboch priznaných financií.

6. Žalovaný sa bránil proti tvrdeniu žalobcu, podľa ktorého bola braná do úvahy lehota na posudzovanie majetkových pomerov až 10 rokov a dôvodil, že išlo o viacero rozhodnutí, na základe ktorých žalobca nadobudol majetok aj v posudzovanom období. Žalovaný uzavrel, že na základe uvedených skutočností a dokladov bolo jednoznačne preukázané, že žalobcovi boli opakovane priznané a vyplatené finančné prostriedky v značnej výške a stali sa jeho majetkom, s ktorým mohol disponovať, pričom ich minutie nepreukázal. Žalovanému na preukázanie svojich tvrdení predložil len dohody o pôžičke a vrátení peňazí.

7. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalovaný uzavrel, že žalobcovi bola v posudzovanom období priznaná finančná čiastka 4 500 Eur, pričom v roku 2001, 2002 a 2016 uzatvoril zmluvy o pôžičke, na základe ktorých sa jeho majetok navýšil o 35 876 Eur. Od roku 2001 teda žalobca disponoval sumou 35 876 Eur z pôžičiek a sumou 53 900 Eur z priznaných odškodnení, teda celkovo sumou 87 776 Eur, pričom len časť z týchto prostriedkov bola vyplatená na dlhy. Žalobca preto mal aj má majetok, s ktorým podľa vlastného uváženia môže disponovať. Lustráciou v Centrálnom registri exekúcií žalovaný zistil, že na Okresnom súde Nitra sú voči žalobcovi vedené 3 exekučné konania.

8. Žalovaný, odkazujúc na zákon č. 327/2005 Z. z., uviedol, že pre posúdenie stavu materiálnej núdze je dôležitý samotný príjem žiadateľa a jeho majetok, resp. schopnosť ním disponovať, a na výdavky pri tomto posudzovaní nie je možné prihliadať. Ak aj došlo k zníženiu hodnoty majetku nadobudnutého od roku 2001, došlo k nemu v dôsledku vedených exekučných konaní, avšak najmä vlastnou vôľou a konaním žalobcu. Navyše majetok výrazne prevyšuje úhrady v rámci prebiehajúcich exekučných konaní. Ak dochádza ku kráteniu majetku žiadateľa o právnu pomoc nezodpovedným správaním alebo účelovými úkonmi, čím sa žiadateľ snaží dostať do stavu materiálnej núdze, takéto konanie nemôže byť považované za súladné s morálnymi ani právnymi princípmi a je v rozpore s účelom samotného zákona, ktorým je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. Žalobca vyplácal iným osobám čiastky, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú hodnotu právnych služieb, v rámci ktorých žiadal o poskytnutie právnej pomoci. Konanie v podobe možného zneužívania a obchádzania práva vo forme zbavovania sa majetku za účelom získania prospechu v podobe bezplatnej právnej pomoci a na to nadväzujúce výhody strany sporu nemôže v právnom štáte požívať právnu ochranu. Žalobca mal možnosť disponovať nemalými finančnými prostriedkami v rozhodnom čase, pričom žalovaného o tomto majetku neinformoval. Keďže žalovaný rozhodoval o priznaní právnej pomoci na základe neúplných údajov, bolo potrebné poskytovanie tejto právnej pomoci odňať.

III.

Priebeh konania pred súdom

9. Po podaní správnej žaloby boli krajským súdom vykonané prvotné procesné úkony vo veci, smerujúce k zabezpečeniu splnenia podmienok na vydanie rozhodnutia vrátane doručovania písomností všetkým účastníkom konania (§ 105, § 106 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ďalej len „SSP“).

10. Uznesením krajského súdu č. k. 26S/27/2020-87 zo dňa 07.12.2020, právoplatným dňa 05.01.2021, bolo žalobcovi priznané oslobodenie od súdneho poplatku za podanú správnu žalobu, a to s poukazom na jeho dlhodobu nízky príjem, dlhy v hrubom nepomere k príjmom a jeho status ako väzňa.

11. Uznesením krajského súdu č. k. 26S/27/2020-99 zo dňa 26.01.2021, právoplatným dňa 12.02.2021, bola výrokom XXVII. správna žaloba v časti, v ktorej smerovala proti napadnutému rozhodnutiu, vylúčená na samostatné konanie z dôvodu vhodnosti, s poukazom na celkovo 42 preskúmaných rozhodnutí žalovaného, ktoré boli napadnuté jednou žalobou.

12. V rámci reakcie na súdom doručenú správnu žalobu sa žalovaný vyjadril podaním doručeným krajskému súdu dňa 26.05.2021. Uviedol, že v predmetnom konaní bolo zistené, že žalobca mal v čase podania žiadosti o právnu pomoc majetok vo výške, ktorá postačovala na úhradu prípadných

právnych služieb, teda v danom konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca v čase podania žiadosti disponoval majetkom, ktorým si právne služby vedel zabezpečiť. Vyšlo teda najavo, že nárok bol žalobcovi priznaný na základe nepravdivých alebo neúplných údajov. Žalobcove tvrdenia, že nedisponuje žiadnym majetkom, sú podľa žalovaného irelevantné, keďže nárok mu bol odňatý z dôvodu uvedenia nepravdivých alebo neúplných údajov. Žalovaný uzavrel, že napadnuté rozhodnutie je v súlade s platnými právnymi predpismi.

13. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca podaním doručeným krajskému súdu 20.08.2021 (replika). Vyjadrenie žalovaného považoval v celom rozsahu za nepravdivé a účelové a bránil sa tým, že do žiadosti uviedol pravdivé údaje, pretože priznané zadostučinenia mu neboli vyplatené priamo, preto nimi nemohol disponovať. Finančné prostriedky boli vyplatené oprávneným osobám na základe dobrovoľných úhrad a exekúcií. Aj z právneho hľadiska vznikla žalobcovi povinnosť použiť tieto prostriedky na uspokojenie aspoň časti pohľadávok, s tým, že mu po vyplatení žiadne prostriedky nezostali, navyše neboli uspokojené všetky pohľadávky. Sumu 2 300 Eur, ktorá mu bola vytknutá zo strany žalovaného, si preukázateľne požičal. Podľa žalobcu je nesporné, že žalovanému predložil pravdivé údaje, keďže nedisponoval a ani nedisponuje žiadnym majetkom. Napadnuté rozhodnutie je preto nesprávne a nezákonné a žaloba je v celom rozsahu dôvodná.

14. Replika žalobcu bola doručená žalovanému, ktorý sa k nej ďalej nevyjadroval.

15. Na základe § 3 ods. 1, ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 151/2022 Z. z.“) začal od 01.06.2023 činnosť Správny súd v Bratislave a súčasne výkon súdnictva prešiel z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov. Predmetná vec, v ktorej rovnako došlo k prechodu výkonu súdnictva, bola náhodným výberom pridelená na prejednanie a rozhodnutie do senátu 5S Správneho súdu v Bratislave (ďalej len „správny súd“), ktorý vo veci ďalej konal.

IV.

Posúdenie veci správnym súdom a relevantná právna úprava

16. Správny súd ako súd s právomocou a príslušnosťou na konanie v danej veci podľa § 3 ods. 1, ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z., § 6 ods. 1, ods. 2 písm. a), § 9 ods. 1, § 10 a § 13 ods. 1 SSP, po zistení, že správna žaloba v tomto konaní bola podaná v zákonom stanovenej lehote (§ 181 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 178 ods. 1 SSP), smerovala proti orgánu verejnej správy, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, proti ktorému zákon opravný prostriedok nepripúšťa (§ 180 ods. 1 veta druhá SSP s poukazom na § 14 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z.), a po zistení, že v tomto prípade ide o zákonnú výnimku z povinného právneho zastúpenia [§ 49 ods. 2 písm. d) SSP], po vykonaní procesných úkonov podľa § 105, § 106 SSP, postupujúc podľa § 493e SSP, viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 1 SSP) i skutkovým stavom zisteným orgánom verejnej správy (§ 119 SSP), zohľadňujúc stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP), po zistení, že účastníci konania netrvajú na nariadení pojednávania a nie je daný ani iný dôvod na jeho nariadenie podľa § 107 ods. 1 SSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 107 ods. 2, § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

17. Podľa § 493e SSP v znení účinnom od 01.07.2023 „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

18. Podľa § 2 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.“

19. Podľa § 6 ods. 1 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.“

20. Podľa § 6 ods. 2 písm. a) SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „Správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách.“

21. Podľa § 190 SSP v znení účinnom do 30.06.2023 „Ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.“

22. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. „Fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.“

23. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z. z. „Príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, a prehodnocuje sa každých 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.“

24. Podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 327/2005 Z. z. „Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak vyjde najavo, že nárok na poskytovanie právnej pomoci sa žiadateľovi priznal na základe nepravdivých alebo neúplných údajov.“

25. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. „Na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.“

26. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) „Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.“

27. Podľa § 32 ods. 2 veta prvá a druhá Správneho poriadku „Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnejmu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.“

28. Predmetom tohto konania je posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo žalobcovi odňaté poskytovanie právnej pomoci v konaní vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 5C/46/2011 žalovaným podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 327/2005 Z. z. s poukazom na zistenie, že žalobca v relevantnom období nadobudol majetok, o ktorom v rámci konania o jeho žiadosti o poskytnutie predmetnej právnej pomoci nepodal žalovanému informáciu, resp. túto zatajil.

29. Správny súd sa v rámci dôsledného preskúmania veci oboznámil s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného a dospel k záveru, že správny orgán postupoval v súlade so zákonom, keď na základe zisteného skutkového stavu ustálil, že v rozhodnom období žalobca nadobudol majetok, z ktorého mal možnosť financovať svoje výdavky v súvislosti so zabezpečením právnej pomoci v konaní pred súdmi, a teda žalovanému poskytol nepravdivú informáciu ohľadom svojej majetkovej situácie, čo malo za následok odňatie poskytovania právnej pomoci.

30. Správny súd v rámci svojej činnosti zistil, že na tunajšom súde sa vedú konania rovnakých účastníkov na podklade totožnej správnej žaloby, pričom v daných veciach boli vydané meritórne rozhodnutia (ide o veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. NR-26S/49/2021, NR-26S/43/2020, NR-26S/41/2021, NR-26S/28/2021, NR-26S/18/2021), ktorými došlo k zamietnutiu správnej žaloby podľa § 190 SSP z dôvodu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

31. Vzhľadom k tomu, že sú splnené podmienky podľa § 140 SSP (totožná právna otázka za obdobných skutkových okolností, ako aj totožní účastníci konania), správny súd v danej veci poukazuje na rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. NR-26S/28/2021 z 11.10.2023, s ktorým sa v plnom rozsahu - čo do jeho výroku, aplikácie zákonných ustanovení i jeho odôvodnenia - stotožňuje a opakuje jeho zásadné dôvody:

„38. Správny súd prvotne uvádza, že s odkazom na § 134 ods. 1 SSP je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby. Zároveň poukazuje na § 182 ods. 1 písm. e) SSP, ktorý uvádza, že v správnej žalobe sa musia okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť dôvody žaloby, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca považuje napadnuté výroky rozhodnutia alebo opatrenia za nezákonné (ďalej len „žalobné body“). Žalobné body tak musia mať určitú mieru konkretizácie tak, aby správny súd, viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, mohol pristúpiť k súdnemu prieskumu napadnutých rozhodnutí. Žalobca v žalobe poukázal výlučne na skutočnosti, ktoré sa viažu k jeho finančnej situácii, k priznaniu finančného zadosťučinenia a k tomu, že týmto finančným zadosťučinením nedisponoval, keďže ním uhrádzal dlhy. Uviedol, že spĺňa podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Veľká časť žaloby je všeobecná, čo bráni správne mu súdu v riadnom súdnom prieskume, keďže je to žalobca, kto bol povinný dostatočne konkretizovať žalobné body a správny súd nie je oprávnený tieto žalobné body vyhľadávať za žalobcu. Z dôvodu, aby nedošlo k odopretiu spravodlivosti správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie vo svetle žalobcom vnesenej námietky, že spĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci a jeho majetková situácia neodôvodňovala vydanie napadnutého rozhodnutia.

39. Vo vzťahu k takto vymedzenému žalobnému bodu správny súd dospel k záveru, že tento je nedôvodný. Správny súd zastáva názor, že žalovaný postupoval striktne podľa Zákona o poskytovaní PP a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, pričom nevzhladol žiadnu vadu v konaní a rozhodovaní žalovaného. Žalovaný vyčerpávajúcim spôsobom zistil skutočný stav veci, tento stav dostatočným spôsobom v napadnutom rozhodnutí opísal a vyvodil z toho relevantné právne závery. Zároveň po preskúmaní administratívneho spisu správny súd uvádza, že žalobca žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal ním tvrdené skutočnosti. Žalovaný postupoval správne, keďže žalobca v žiadosti neposkytol úplné a pravdivé informácie, ktoré bol povinný uviesť.

40. Podľa § 14 ods. 1 písm. d) Zákona o poskytovaní PP je dôvodom pre odňatie poskytovania právnej pomoci aj skutočnosť, že žiadateľ vo svojej žiadosti uvedie nepravdivé alebo neúplné údaje. Tento legitímny dôsledok (uvedenie nepravdivých alebo neúplných údajov) má za cieľ, aby centrum právnej pomoci rozhodovalo o poskytnutí právnej pomoci na základe úplných a pravdivých údajov, umožňujúcim mu objektívne posúdiť, či u žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci existujú alebo neexistujú zákonné dôvody na jej poskytnutie. Ide vlastne o sankciu, ktorá má zabrániť uvádzaniu neúplných alebo nepravdivých údajov, a tým umožniť centru právnej pomoci objektívne posúdiť splnenie podmienok na poskytnutie právnej pomoci. Súčasne správny súd uvádza, že s odkazom na § 7 ods. 4 Zákona o poskytovaní PP sa príjmové a majetkové pomery žiadateľa posudzujú za mesiac, v ktorom je žiadosť podaná, pričom sa prihliada aj na príjmy dosiahnuté za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti.

41. Tu možno súhlasiť so žalobcom, že žalovaný sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zaoberal prípadnými príjmami žalobcu aj za oveľa dlhšie obdobie ako šesť mesiacov pred podaním žiadosti, avšak pre napadnuté rozhodnutie je relevantné preukázanie uvedenia neúplných alebo nepravdivých údajov za rozhodné obdobie, a to za obdobie šiestich kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, čo je v danom prípade obdobie od januára 2019 do júla 2019.

42. V priebehu administratívneho konania bola jednoznačne preukázaná skutočnosť, že zákonná podmienka, ktorej naplnenie vedie k odňatiu poskytovania právnej pomoci podľa § 14 ods. 1 písm. d) Zákona o poskytovaní PP preukázaná bola. Žalobca totižto vo svojej žiadosti v časti E.1 – Príjmové pomery žiadateľa uviedol, že jeho príjem je vo výške cca 7,00 eur / mesačne. Žalobca však neuviedol, že mu bolo v rozhodnom období priznané finančné zadosťučinenie, a to nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: III. ÚS 233/2018 zo dňa 03.04.2019, vo výške 500,00 eur. Žalovaný zároveň zistil, že žalobca v rozhodnom období kúpil svojmu otcovi zájazd v hodnote 2.300,00 eur. Uvedené skutočnosti žalobca neuviedol, čím naplnil zákonné predpoklady na to, aby žalovaný v zmysle citovaného ustanovenia Zákona o poskytovaní PP mohol pristúpiť k odňatiu poskytovania právnej pomoci.

43. Pri rozhodovaní o odňatí právnej pomoci totiž nie je relevantné, či na strane žalobcu v čase vydania napadnutého rozhodnutia boli splnené podmienky odôvodňujúce poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ale to, či bol naplnený zákonný predpoklad definovaný v § 14 ods. 1 písm.

d) Zákona o poskytovaní PP umožňujúci pristúpiť k odňatiu poskytovania právnej pomoci aj napriek tomu, že majetkové pomery žalobcu by teoreticky poskytovanie právnej pomoci odôvodňovali. Neobstojí argumentácia žalobcu, v zmysle ktorej žalobca nedisponoval finančnými prostriedkami, pretože tieto mali byť poskytnuté priamo oprávneným osobám, keďže tieto skutočnosti žalobca v konaní nepreukázal a ani v samotnej žiadosti v časti E.5 neuviedol existenciu žiadnej pôžičky, úveru alebo exekúcie (túto časť žalobca vyškrtol celú); v tejto súvislosti správny súd vyhodnotil jeho argumentáciu obsiahnutú v žalobe a v replike ako účelovú.

44. S odkazom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd dospel k záveru, že žalobný bod uplatnený v žalobe je nedôvodný. Vychádzajúc z administratívneho spisu a z napadnutého rozhodnutia možno konštatovať, že žalovaný si zaobstaral dostatok dôkazov k rozhodnutiu, v konaní postupoval v súčinnosti so žalobcom, vo veci rozhodol vecne správne a napadnuté rozhodnutie poskytuje žalobcovi dostatočné odôvodnenie vo vzťahu k výroku napadnutého rozhodnutia. Na základe uvedených dôvodov správny súd žalobu zamietol.“

32. Správny súd osobitne k bodu 42. citovaného rozsudku dodáva, že v predmetnej veci sa skutkové okolnosti líšia len v tom, že žalobca doručil dňa 10.06.2019 Centru právnej pomoci, Kancelária Nitra Žiadosť o poskytnutie právnej pomoci vo forme tlačiva, v ktorej okrem iných údajov v časti E.1 Príjmové pomery žiadateľa uviedol, že jeho príjem (mzda alebo plat zo zamestnania) dosahuje výšku 70 Eur mesačne a časť týkajúcu sa údajov o iných príjmoch vyškrtol (neuviedol žiadny údaj). Z administratívneho spisu žalovaného pritom vyplýva, že nálezom ÚS SR č. k. IV. ÚS 310/2018-53 z 15.11.2018 bolo sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 Eur voči Okresnému súdu Piešťany ako porušovateľovi práv v konaní sp. zn. 4C/37/2009 a nálezom ÚS SR č. k. III. ÚS 233/2018-33 z 03.04.2019 finančné zadosťučinenie v sume 500 Eur voči Okresnému súdu Bratislava I. ako porušovateľovi práv v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/122/2007. Doklad o obstaraní zájazdu pre otca žalobcu nie je súčasťou administratívneho spisu v predmetnej veci.

33. Vzhľadom na uvedené, s poukazom na § 140 SSP, keď sa správny súd stotožnil so závermi vyjadrenými v rozsudku tunajšieho súdu č. k. NR-26S/28/2021 z 11.10.2023 (ako aj ďalších rozhodnutí tunajšieho súdu, týkajúcich sa obdobného predmetu konania a totožných účastníkov konania), žalobu postupom podľa § 190 SSP zamietol.

34. O trovách konania rozhodol podľa § 168 SSP, keď žalovanému aj napriek úspechu v konaní nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy v konaní nevznikli.

35. Toto rozhodnutie prijal správny súd v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá musí byť podaná účastníkom konania, v neprospech ktorého bol rozsudok vydaný, to v lehote jedného mesiaca od jeho doručenia na Správnom súde v Bratislave [§ 439 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a), § 444 ods. 1 SSP]. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP). Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok [§ 446 ods. 2 písm. a) SSP].

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440 SSP, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, alebo ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu (§ 439 ods. 3 SSP).

Sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom, ak je žalovaným Centrum právnej pomoci [§ 449 ods. 1, ods. 2 písm. c) SSP].

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správnomu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania) uviesť aj:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo
pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyložený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté. (§ 440 ods. 1 SSP)

Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP). V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).